

গণিতেৰ অলিগলি

পৰ্যাপ্ত বোৰ্ড

৯ দিয়ো ভাগ কৰাব সহজ কৌশল

প্ৰথমে জানোৱা দৃষ্টি আৰেৰ সংখ্যাকে ৯ দিয়ো ভাগ কৰাব সহজ কৌশল। বৰা যাক, জানতে চাই ২৩-কে ৯ দিয়ো ভাগ কৰাব সহজ গুৰুত্ব কী? কিন্তু ১০-কে ৯ দিয়ো কিভাবে সহজে সৃজ্ঞ ভাগ কৰতে পাৰবো, তা জানতে চাই।

লক কৰলুন, ১০-কে ৯ দিয়ো ভাগ কৰলুন ভাগফল হবে ১, আৰ অধিষ্ঠিত হবে ১। আসলে একেৰে ভাগফলটি হচ্ছে ২৩ সংখ্যাটিৰ প্ৰথম অৰ্থতি অৰ্থ ২। আৰ অধিষ্ঠিত ১ হয়ে ২৩ সংখ্যাটিৰ সুতি অৰ্থ ২ ও ৩-এৰ যোগফল।

ছেৰণ ৮৩-কে ৯ দিয়ো ভাগ কৰলুন ভাগফল হবে ৮৩-এৰ প্ৰথম অৰ্থ ৪। আৰ ভাগশেষ হবে ৮৩-এৰ অৰ্থ সুতি ৪ ও ৩-এৰ যোগফল ৭।

তাহলৈ বলা যাব, দৃষ্টি আৰেৰ কোনোৱা সংখ্যাকে ৯ দিয়ো ভাগ কৰলুন ভাগফল হবে দেৱা সংখ্যাটিৰ প্ৰথম অৰ্থ, আৰ ভাগশেষ হবে সংখ্যাটিৰ অৰ্থ সুতিৰ যোগফলৰ সমান।

$$\text{তাহলৈ } ৬১ + ৯ = \text{ভাগফল } 6, \text{ ভাগশেষ } 6 + 1 = ৭$$

$$৮০ + ৯ = \text{ভাগফল } 8, \text{ ভাগশেষ } 8 + 0 = ৮$$

এখনো একটি বিশ্ব বিশ্ববৰ্তনৰ মনে রাখতে হৈন, এ নিয়মে যে সংখ্যাটিকে আৰো ৯ দিয়ো ভাগ কৰতে চাই, সেখানে যদি সংখ্যাটিৰ অৰ্থ সুতিৰ যোগফল ৯ হয় কিন্তু ৯-এৰ চেয়ে বড় হয়, তবে তই যোগফলকে ৯ দিয়ো ভাগ কৰলুন ভাগফল যদি হবে কাৰণ প্ৰদৰ্শন সংখ্যাটিৰ প্ৰথম অৰ্থে যোগ কৰলুন কাৰিকুল ভাগফল পাৰওয়া যাব। আৰ একেৰে প্ৰদৰ্শন সংখ্যাটিৰ অৰ্থ সুতিৰ যোগফলকে ৯ দিয়ো ভাগ কৰলুন যা ভাগশেষ থাকবো তাই হবে আৰম্ভেৰ কাৰিকুল ভাগশেষ।

বৰা যাক, ১২-কে ৯ দিয়ো ভাগ কৰলুন ভাগফল কত এবং ভাগশেষ কত হবে?

এখনো উপৰেৰ নিয়ম অনুসৰীভূতভাৱে হওয়াৰ বৰ্ণা ৮ + ২ = ১০, কিন্তু এই ১০-কে ৯ দিয়ো আৰো ভাগ কৰলুন ভাগফল হবে ১ এবং ভাগশেষ ১ হয়।

অক্তোবৰ ১২ + ৯-এৰ ফোঁটে

ঃ, ভাগফল = ১ + ১ = ২, এখনো ভাগফল পেকে অন্দৰ সংখ্যাটিৰ প্ৰথম অৰ্থ ৮-এৰ সাথে ১ যোগ কৰাবলৈ, ৮২ - ১ সংখ্যাটিৰ অৰ্থ সুতিৰ যোগফল ৮ + ২ = ১০-এৰ আৰো ৯ দিয়ো ভাগ কৰলুন ভাগফল হয় ১। এই ১-ই যোগ কৰা হয়েচো ৮-এৰ সাথে ভাগফল পাৰওয়া জনা।

আৰাৰ একেৰে ঘন্টত সংখ্যা ১২-এৰ অৰ্থ ভাগফলটি = ১ + ২ = ৩, অক্তোবৰ আৰম্ভেৰ কাৰিকুল ভাগশেষ হচ্ছে ১।

সুতৰাং আৰো শেষ পৰ্যাপ্ত পেলাম, ১২-কে ৯ দিয়ো ভাগ কৰলুন ভাগফল হবে ১, আৰ ভাগশেষ ১।

আৰাৰ বৰা যাক, আৰো ১৯-কে ৯ দিয়ো ভাগ কৰতে চাই। অৰ্থাৎ একেৰে ভাগফল কত এবং ভাগশেষ কত?

এখনো আৰম্ভেৰ নিয়ম অনুসৰীভূতভাৱে হওয়াৰ বৰ্ণা প্ৰদৰ্শন সংখ্যাটিৰ প্ৰথম অৰ্থ ১, আৰ ভাগশেষ হওয়াৰ বৰ্ণা অৰ্থ সুতিৰ যোগফল ১ + ৯ = ১০। কিন্তু ১০-কে ৯ দিয়ো আৰো ভাগ কৰলুন একটি নিয়ম বা কৌশল বিবলাম। এ কৌশলৰ সাহায্যে সংখ্যাটি দেখা যাব একে

৯ দিয়ো ভাগ কৰলুন ভাগফল কত হবে, ভাগশেষ কত হবে তা বলে নিতে পাৰিব। কিন্তু মনে রাখতে হবে এ নিয়ম সেই সব দৃষ্টি আৰেৰ সংখ্যাকে ৯ দিয়ো ভাগ কৰাব দেখুন আৰেৰ সংখ্যাকে ৯ দিয়ো ভাগ কৰাব দেখুন ৮+০=৮। যেহেন ৮+০-কে ৯ দিয়ো ভাগ কৰলুন ভাগফল ৮ এবং ভাগশেষে ৮+০=৮।

আৰাৰ আৰম্ভ এই কৌশল কিভাবে কাজে লাগাবো যাৰে, তিনি অৰ্থেৰ কোনো সংখ্যাকে ৯ দিয়ো ভাগ কৰাব বেলায়।

বৰা যাক, ১০৪-কে ৯ দিয়ো ভাগ কৰতে চাই। আললো একেৰে ভাগফল = ১, আৰ ভাগশেষ = ৮। তা বলি কৰে পেতে পাৰিব?

লক কৰলুন, প্ৰদৰ্শন সংখ্যা ১০৪-এ আছে কিন্তিৰ অৰ্থ ১, ও আৰ ৮।

এখনো ১০৪-এৰ প্ৰথম অৰ্থ = ১

এবং প্ৰথম অৰ্থ দৰ্জীৰ যোগফল ১ + ০ = ১

∴, ভাগফল = ১৪

আৰ ভাগশেষ = অৰ্থ কিন্তিৰ সমষ্টি = ১ + ০ + ৮ = ৮

একেৰেও মনে রাখতে হবে আৰ কিন্তিৰ সমষ্টি ৯ কিন্তু ১৪-এৰ চেতে বেশি হৈলো তাকে ৯ দিয়ো ভাগ কৰে ভাগফল আৰ ভাগশেষ দেৱ। এই ভাগশেষই হৈবে কাৰিকুল ভাগশেষ। আৰ এই ভাগফল আৰে পাৰওয়া ভাগফলৰ সাথে যোগ কৰে পাৰওয়া যাবে কাৰিকুল ভাগফল।

বৰা যাক, এখন ৭৭-কে ৯ দিয়ো ভাগ কৰতে চাই।

লক কৰলুন, এখনো ভাগশেষ হওয়াৰ কথা অৰ্থ কিন্তিৰ সমষ্টি = ৭ + ৭ + ১ = ১৫, এই ১৫-কে আৰম্ভ ৯ দিয়ো ভাগ কৰে অৰ্থেৰ ধৰণে ৬ আৰ ভাগফল মুক্তিৰা ১। অৰ্থএৰ ৭৭-কে ৯ নিয়ে ভাগ কৰলুন ভাগশেষ হবে ৬। আৰ ভাগফল হবে = ১৫।

এখনো ৮ হচ্ছে সংখ্যাটিৰ প্ৰথম অৰ্থ দুটি অৰ্থেৰ সমষ্টি ৭ + ১ = ১৪ দেকে আৰো ১ বাব ৯ দিয়ো যাবে। এই ১-ই প্ৰথম অৰ্থ ৭-এৰ সাথে যোগ কৰা হয়ে।

আৰ এই ১৪ দেকে ৯ দিয়ো যোগ কৰে পেতে পাৰিব, তাই হৈবে ভাগফল ৮৫-এৰ বিত্তীয়া অৰ্থ অৰ্থ একেৰে ভাগফল হবে ৮৫।

একইভাবে ৮৮২-কে ৯ দিয়ো ভাগ কৰাব কেৱে ভাগশেষ হবে ৫। কালুন প্ৰদৰ্শন অৰ্থ কিন্তিৰ যোগফল (৮ + ৮ + ২) বা ১৮ দেকে এককালৈ ৯ দিয়ো যোগ কৰলুন ১ হয়। আৰ আৰম্ভেৰ কাৰিকুল ভাগফল হবে ১৫।

এখনো ভাগফলৰ প্ৰথম অৰ্থ ৯ পাৰ প্ৰদৰ্শন সংখ্যাটিৰ প্ৰথম অৰ্থ ৮-এৰ সাথে ১ যোগ কৰে। এই ১ যোগ কৰাব কাৰণ প্ৰদৰ্শন সংখ্যাটিৰ প্ৰথম অৰ্থ ৮-এৰ সাথে ১ যোগ কৰা হৈবে কাৰিকুল ভাগফল হৈবে। যাবে এই ১-ই যোগ কৰা হয়েচো ৮-এৰ সাথে ভাগফল পাৰওয়া জনা। আৰ এই ১৫-এৰ ভাগফল ১২ দেকে ৯ দিয়ো নেটোৰ পাৰ অৰ্থশেষ ধৰণা কৰলুন আৰম্ভৰ ১৫।

কী কৌশলটা আজৰ কৰতে পাৰলৈ বৰা কী? পাৰলৈৰে কী এভাৱে যোগকৰণ কৰে আৰেৰ সংখ্যাকে ৯ দিয়ো সৃজ্ঞ ভাগ কৰতে। চেষ্টা কৰেই দেখুন নিচেৰ ভালুকলো এ নিয়মে কৰতে পাৰিব কি না?

ক, ৩০৩ + ৯ = কত?

খ, ৩০৩ + ৯ = কত?

গ, ১৯৮ + ৯ = কত?

গণিতদানু

comjagat.com
You are LIVE